

Даш Лемко

РІК I.

Ч. 17

Львів, 1-го вересня 1934

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 57-90.
NASZ LEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1·80 зол., Чвертьрічно 1— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

На поміч Лемківщині

Крім Редакції щоденника „Новий Час“, яка перша почала збирати добровільні датки на потерпівших від злив і повені лемків, таку саму збірку оголосила друга Редакція українського тижневика „Вісті“ у Львові.

„Новий Час“ зібрал вже поверх 500 зл. При тому слід зазначити, що збірки переводить кожна греко-католицька парохія у Східній Галичині з наказу верховних церковних властей.

Також Ревізійний Союз Українських Коопратив візвав обєднані в собі кооперативи, щоб спішили з поміччю жертвам повені на Лемківщині та зах. Бойківщині.

Війна на Далекому Сході

Між Японією і большевиками може, в кожній хвилині прийти до війни. Японія грозить большевикам, що як не пе перестануть нападати на неї у своїх газетах, та коли не занехають своєї зачіпки на манджурському пограниччу, вишло своє військо на територію большевицького Сибіру.

Посуха в Америці

Довготривала посуха в З'єдинених Державах Америки перемінила великі обшари краю в пустиню. Знишила вона 60 проц. урожаю, позбавляючи близько 26 мільйонів людності засобів до життя. Опріч того близько 10 мільйонів штук худоби треба буде вирізати з браку паші для неї.

Де страйкують в Америці

В Америці є тепер дев'ять великих страйків, а саме: в Ньюорку, Філадельфії, Пітсбургу, Шікаго, Міннеаполіс, Орегон, Йорку, Манілі й Сан Франціско.

Німецькі справи

В серпні ц. р. помер 87-літній президент Німеччини і найбільший полководець світової війни Гінденбург. Його похоронили в Прусії в Танненбергу в т. зв. „вежі вождів“, де він розбив російську армію. По нім злучили разом уряд президента з урядом канцлера і це найвижче становище обняв Гітлер. Плебісцитом дня 19. серпня ц. р. цілий німецький народ потвердив те.

Бють жидів

В Алжирі (півн. Африка) арабські націоналісти бють жидів. Дотепер там вбили поверх 30 жидів, а до 300 було ранених.

Чехословаччина готовиться до війни

В Чехословаччині підвишили військову службу з 14-ти місяців на 24.

Із заробітків

З Франції віддалили кільканадцять тисяч робітників - емігрантів з Польщі.

В дикій державі -- дикі розпорядки

Румунська влада видала в Чернівцях заборону всім учителям народніх та середніх шкіл користуватися будькою іншою мовою як тільки румунською і то навіть поза школою. Цей наказ є звернений очевидно в першу чергу проти учителів-українців.

Сто податків

Одна польська газета вичислила, що в Ізборі стягають всякою роди 83 податків. Коли до того ще додати різні додатки, назирається всього сотка.

25 тисяч ліцитацій

У всіх польських містах відбулося в 1933 р. 25 тисяч ліцитацій.

I наш летун буде перелітати через Атлантический Океан

Українські часописи в Америці повідомляють, що український летун Петро Туліглович буде летіти з Америки на Україну весною 1935 року. Вже має літак, під назвою „Україна“, який недавно посвятили в Детройт.

Звіжка ціни збіжжа

Від 3. серпня триває на світовому ринку звіжка цін збіжжа. Пояснюють її тим, що через дуже кепський врожай в Північній Америці, З'єднані Держави не можуть уже вивозити збіжжа, а навпаки мусітимуть його ввозити.

Новий господарський часопис

Як любите городину і смачне мясо та хочете взірцево вести ваш городець, читайте та передплачуйте одинокий український місячник „Український Город і Дріб“ Стрий, Лани ч. 51. Передплата 50 гр. місячно.

Наша кооперація йде вперед!

Ревізійний Союз Українських Коопратив приняв в липні у свої члени 25 нових коопратив.

Нагінка на читальні

Адміністраційна влада припинила діяльність читалень „Просвіти“ в Лосю, Ростоці великій, Ропиці руській, Пантній та Гладишові. Перші дві в новосандецькому пов., а решта в горлицькому повіті.

Цікаві є подані причини „завищення“ діяльності. В Гладишові напр. тому, бо члени читальні читають „wybitnie polityczne“ газети, як „Правда“, „Народня Справа“, „Нова Зоря“. Всі ті газети є легальні, урядом дозволені та переходять цензуру, отже їх скрізь вільно читати.

В деяких читальнях перед припиненням діяльності, питали декого з членів, якої він народності. Коли той відповів, що української, питали ще: „то значить руської?“ — той відповідав, що так, бо на Лемківщині подекуди ще утотожнюють

термін „руський“, з „український“. На тій підставі також припинили деякі читальні, мовляв, члени читальні є руської, а не української національності.

В усіх повищих випадках зголосили рекурс до воєвідства.

Читайте, хлопці!

По наших салах на Лемківщині багато безробітньої молоді, так хлопців, як і дівчат. В декотрих хатах аж тісно. На ґрунті всіх годі примістити, а ту людей не меншає, тільки більшає. Тому треба нам добре призадуматися, що з тими нашими дітьми, з тим нашим дорослом, робити. На все є рада, отже і на те, так, що не треба нам навіть большевицької Росії, а ні ніякої іншої еміграції.

На своїй рідній землі будемо жити й всі на ній помістимося! „Наш Лемко“ все писав і буде писати, що ми перш за все мусимо взяти в свої руки **ремесло і торгівлю**. Про те пише також „Пе ша лемківська читанка“.

Мусимо до того довести, щоб кравцем, шевцем, ковалем, слюсаром, теслею, боднаром, муляром, булівничим, колодієм, римарем, мельником і т. д. був не хто інший, лише наш чоловік. Для того в данім селі чи околиці, нехай хлопці змовляться і один хай іде на те другий на тамте вчитися. Не йти всі на одне, тільки поділити собі. Однаке, як іти, то найрадше на

схід до своїх людей, до наших майстрів. Все свій скорше і краще навчить та порадить. Де такі майстри, треба оголошувати і питати в газетах.

В „Першій Лемківській Читанці“, яку повинен мати кожний хлопець, є подані навіть адреси наших власних ремісничих шкіл. Власне до таких шкіл треба нам іти. Декотрі

Перлина.

*Є у світі щось чисте, як перлина,
Незмінчіве, наше рідне, красне, як
дівчина...*

*Кинуть би нам всі турботи
Та з ним весь вік жити,
Не битися нам між собою,
Друг друга не судити!
І настане час веселий,
Безжурний, щасливий
Бо наш Нарід кріпкий, живий!
А деж шукати цеї перлини?
Усюди ми блукаєм,
Що вона в наших серцях
Цього ми не знаєм...*

Ст. Вархоляк.

села на Лемківщині, як приміром Новиця, де виробляють ложки, точать різні гарні пуделочки, є промислові. До таких сіл треба нашим хлопцям також іти вчитися таї роботи, що там виробляють.

В нас в горах є багато лозини і гарних простих лісок. А то власне найкращий матеріал на всілякі кошики, півкішки і т. д. Тої штуки також треба нам вчитися, бо зимию можна багато заробити, замісьць дармувати час.

Від жовтня ц. р. розпочинається молочарський курс в Стрию. Дуже радимо нашим хлопцям скористати з того курсу, бо для молочарства на Лемківщині велика будущість. Нехай бодай по кількох з кожного повіту піде на той курс до Стрия! Наші хлопці також конечно нехай заінтересуються і запізнають з пчолами. З пчіл, добре ведених може сьогодні неодин мати кращі користі, чим з газдівки, але до того треба взятися міцно і то конечно з книжкою в руках.

Наші хлопці попри веселих гутірках і забаві повинні творити собі по кількох такі самоосвітні гуртки, спільно по кількох пренумерувати собі газети, спроваджати книжки і читати та вчитися самому як найбільше. В той спосіб нам і скорше міне час і навчимося не одного.

Відтак хлопці, що є здібними майстрами, можуть навіть через газети або самому шукати собі багатих жінок на Поділлю та Волині. Там таких якраз треба. Далі наші хлопці як ті жиди, нехай пхаються

Послухайте, добри люди!

Я знам, що полетика то не того, що каміння зберати по платках, або дуті міхом. О! — то чловече бан-

дуряний пахне, як не березовом кашком, то тлустим крумпліналом. Кой посмотлеся доокола себе шитко лепотикує, аж ся курит. Ваньо

хоче до хліба масла і бреше, же го в брісі болит. Молода невіста, що ся оддала за старого, іде сама на під спати, бо повідат, же єй в хижи „голова болит“. Сруль Пученштайн продає гвінську кобасу і повідат, же то лем вчера паця забили. Учитель з Криниці видав лемківський буквар, бо му треба било гроший на викінчня трьоповерхової камениці. „Земля і Воля“ заєдно повідат, же не є України і українців, а пише українском бесідом. І т. д. і т. д. Де ся рушиш чловече капустяний, всядивай tota ляптика. Ледво смаркач одріс од землі, а уж ся чеперит і репетує на цілу гамбу я українець, ледво ся зо старости тримат на ногах, же лем би му копита задерти, а ищи бе ся в груди і кричит, я москаль, я „твердий русский“. Тот уніяк, non за православійом. А я што? Ци я гірший? Тит я тіж од вітця і матере. Назберам сой по кавальцох вівса і буду ляпотикуват. Од тяжкого думаня аж ся мі перехилила гуна на бік, як во середи на пятницю. Бо лем єдного не можу зро-

зуміти в своїй нигда не стрижений голові. Бо то видите треба бити великим туманом і бортаком, жеби того не поняти. Цілій світ уж признає, адже сами правдиви москале, же сут українці і же ми до них тіж належиме, а тоти гуптаки наши каципи не хотят того зрозуміти. Та найби сой там і не хотіли, бо єст їх шитких тілько што пальці на руці, кед нам нарід туманят і ширят меджі народом роздор. За Східної Галичини уж їх свідоми українці виперли, то ся звали ти на нашу Лемківщину. Шмарили медже лемків кіст незгоди. Поділили нас на уніяків і православних, же бисмесь жерли і презто попадали в велику біду. А они сой з того розкошують, бо чим ми слабши, тим они дістают більщи ласки. А гріх би їх пірвав! Нич гідного на Лемківщині не зробили, українців не допустили, а нас розсварили і ослабили. А як они нарід туманят, то адже я поняв в своїй слабій голові. (Голова мі ослабла, бо за дитинства хпав єм на камін з коня, а потім, як мі вкрали коваль-

на практику до гарбарні, до ткальні, до цегольні, бо те все в недовгім часі дуже придається, тому що власне той промисл в першу чергу мусимо брати у свої руки.

Не треба думати по австрійськи, як за давних добрих часів, кожний, що покінчив якусь школу або якусь ремесельну науку, що зараз мусить бути паном. Hi! Сьогодні тяжкі часи і то такі, що люди покінчили високі школи навіть за-

границею та проте зачинають від малого. Найважніше мати охоту, незломну волю, сталий характер, а все дастися зробити і людина дійде до великих діл.

Попрітім наші хлопці мусять вже зараз поважно подумати над собою і замісць оглянатися на якусь еміграцію, якої вже ніколи не буде, іти за нашими порадами, а переконаються, що зло не вийдуть на тому.

Ой, не буде так добре, Ваню Гунянка!

В попередньому числі „Н. Л.“ ми писали, що частина американських лемків, згуртована в „Лемко-Союзі“, заохочує краєвих лемків емігрувати до більшевицької Росії. Ту агітацію особливо веде газета „Лемко“, під редакцією знаного на Лемківщині Ваня Гунянки.

Масова еміграція лемків до більшевицької Росії дуже пошкодила би наш І Лемківщині. Вийшли би з нашої землі переважно найрухливіші, найвідважніші та здібні й розумні хлопці та дівчата. Населення Лемківщини дуже прорідлюється би, а тим самим ми дуже обслабилися б.

Вже грубі сотки літ стримуємо своїми плечами чужу навалу на нашу землю. І так давніше наші селяни тягнулися поза Горлиці, Ясло, Грибів аж по Тарнів і Краків, а до тепер виперли нас чужі сили з рідючих долин в глибину Карпат, то тепер коли б ми через масову емі-

грацію обслабли ще більше, то турешту лемків ще більше випирали б з рідної землі.

Що іншого є еміграція до Америки. Там всі народи їхали. До Росії хочуть переселити тільки нас, лемків. Захвалюють нам більшевицький „рай“. Як би там було так добре, то чи інші мудріші народи, що мають свої держави, не постараються би про таку еміграцію для себе? Аж чекали би на нас білних лемків?

Мудрі собі ті американські лемки з „Лемко-Союзу“ з Ваньом Гунянкою! Живуть собі в Америці, добре їм поводиться, не бідують так як ми тай собі різне роздумують про нас. Але що найгірше **не знають добре наших теперішніх обставин**, серед яких живемо, тай продумують нераз таке, що виходить нашому народові на велику шкоду. Думають, що в нас так як там в Америці. Неоднажды в Америці є великим злом в старім краю.

От деякі американські лемки підсичують між нами релігійну боротьбу, а то для нас дуже шкідливе. Може в Америці інакше, бо там свобода. От і тепер amer. лемки з „Лемко-Союзу“ вмовляють в нас, щоб ми, горстка бідного, прорізаного великим ланцюхом Карпат, населення, чеперилися на окрій якийсь лемківський народ, бо ніби ми так страшно різнимося від бойків, гуцулів, подоляків, волиняків, що аж їхньої мови не розуміємо. До такого то нерозуму дійшли панове з „Лемко-Союзу“ з Ваньом Гунянкою.

От замісць ширити між нами шкідливу агітацію і деморалізацію, та замісць збихати до „матушки Росії“, краще вже було б, якби так панове лемки з „Лемко-Союзу“ виїжджали до нас, до Старого Кою, закладали за гроші, які заробили в Америці, якісь малі фабрички от приміром фабрику перерібки наших овочів на мармоляди, вина, соки, ткальні, гарбарні, помогли нам зорганізувати збут грибів (може навіть до Америки), даліше, щоб

нам допомогли зорганізувати молочарство та пасічництво. Мусимо брати в свої руки літнища, які повстають тепер на Лемківщині, як Вапенне, Висова, Жегестів; щоб ті емігранти постаралися для нас про нашу власну школу деревного промислу.

У нас треба би зорганізувати ще і взяти в свої руки деревний промисл (токарські вироби) і каменярський. Далі ремесло і торговля не є ще в наших руках. Отже до того треба в першу чергу братися і на те нам показувати, а не переселення десь на кровавий хліб. Попрітім і ми мали би заробок і воно були би панами на своїй землі, а не робітниками аж за морем. І всім нам разом інакше жилося би. Так, Ваню Гунянка, не до жидівсько-більшевицької Росії, тільки тут, на Лемківщині!

Приєднайте нам хоч одного передплатника!

I „Пролом“ пише та хвалить

Перша Лемківська читанка накладом п. 1. Тиктора. Книжочка зовнішно дуже ефектовна, змістом багата і цікава. Хто бажає пізнати близше цей особливий галицько-руський тип українського народу,— Лемків — а бажати цього повинен кожний русин — найде в Лемківській читанці просто невичерпане багатство матеріалів. Не тільки дуже гарні описи сторінки, яку заселяють Лемки, їхньої культури, фольклору, але познайомиться також з їхньою мовою. Бо біля текстів в українській літературній мові є також тексти в бездоганному, лемківському діялекті. — Селянам ця книжочка може віддати добру послугу практичними порадами і вказівками правними і господарськими. А кілька добрих віршів, цікавих оповідань збільшує різноманітність змісту. Влучні є особливо оповідання: „Як раз баби завели в селі ряд“ (Байка) — де автор (Гриць Маринда) розвиває ідеал поступового села, яке постепенно і пляново переводить просвітну і економічну організацію і друге оповідання: „Не знати за що“ (Осипа Костаревича), якого сюжетом є події 1914 року. Вірно з життя є взята характеристика темного Лемка, для котрого незрозумілі є прості речі: „То як війна — кличе він — то не є права жадного, ні людського, ні Божого“.

Неотримані числа »Нашого Лемка«, реклямуйте. Реклямація вільна від поштової оплати.

скій міх, том ся за ним барс застарав і зо старунку того покус мі розум втюк деси долину). Перед війном и донедавна вгваряли в нас штосме таки тверч москале, а тепер цалком обернули догори кота хвостом і уж вчат нас, штосме осібний лемківський народ. Українців не признают, бо ніби не хотят розбивати єдності „вєлікав рускаво народа“, а з лемків роблят осібний народ, адже завели лемківську бе-сіду по чолах, ходзи то ищи більше, може найбільше розбитє. Но повідкте, ци можна їм вірити? Ци можна за такими людми ити? Ка-цапи вчера так, гнеска іначи, а за-ран хто зна, як ищи покаже. Може з нас схочут ліпити деякіх мадярів. Так буде хто веце заплатит. Але так ся не стане, бо ми тіж не патики! До часу збанок носит воду. Приде тіж тот час, што забесідуют наши гори и потоки. Товди стане з гробу мій брат Амроз з киянком, ангели будут з радости трубіти, а кацапи зо страху.....

Будте же мі здорови!

Ваш Гаврил з Полян

„Наш Лемко“ в кожній лемківській хаті!

Які мають бути просвітники Лемківщини?

Просвітники Лемківщини, ці нові люди, що мають проганяти з Лемківщиною темноту і баламуту а на їх місце засівати здорове зерно освіти і української національної свідомості, мають бути все **активні** себто все й всюди діяльні. Ці люди для добра занедбаної Лемківщини заєдно, на кожному кроці мають освідомлювати заблудшого брата-лемка. В якийже спосіб? В першу чергу через приєднання нових передплатників та поширювання „Нашого Лемка“, як однокого часопису, що піднявся освідомлювати Лемківщину. Завданням кожного просвітника, що справді хоче прислужитися у великому ділі відродження Лемківщини є також культурально-освітна праця на селі, а саме ведення аматорського гуртка, хору, або оркестри, витріала праця в читальні, або в кооперативі, організовання районових молочарень тощо. Однаке найважнішою річчю є невпинне поширювання друкованого слова, бо брата лемка треба пайперше освідомити, навести на правдиву дорогу а відтак доперва організувати просвітно й економічно.

Не емігруйте до Славонії!

Ми, лемки, як ті вічні скитальці живі. Щоби лише десь якийсь шахрай агентина збирав підписи на якусь еміграцію, ми вже готові. Знана є також у нас еміграція до югославянського краю, Славонія. Покидають наші лемки рідну землю й йдуть до тої Славонії, між чужий народ, щоби там за велики гроші набути клаптик землі й на ньому на чужині капарити. Ті добровільні вигнанці також пропадають для нашого рідного народу. Рівночасно читаємо в своїх газетах, що таки в нашім краю, на Волині й у Східній Галичині продаються за невеликі гроші ґрунти з чорноземом. Вже краще буде купити собі на сході, між своїм народом, землю, як їхати за границю. На Поділлю і Волині народ менше промисловий, тому нам, лемкам, що вміємо все зробити з дерева і металю, булоби там дуже вигідно жити. Тому туда треба переселюватися. Звідтіля також лекше відвідати рідну на Лемківщині, як з заграниці. Богато лемків перенеслося вже так на Поділля і є там добрими газдами, їдять собі білий пшеничний хліб, що дома лише такий бачили на Великден.

Вийшла недавно „Перша лемківська читанка“, окрема такби скажати „біблійка“ для лемків. Завданням братів-просвітників є ту книжечку чим скоріше розпредати, а то в цей спосіб, що нехай кожний просвітник замовить в „Нашім Лемку“ по кільканадцять тих дешевих книжечок і розпродасть.

Хто може бути просвітником Лемківщини? Кождий і кожда, свідомий хлопець і свідома дівчина, газда і газдиня, духовний і світський інтелігент, одним словом всі ті, що болють над нинішнім становом рідної Лемківщини.

Задачею просвітника є поширю-

вати „Нашого Лемка“ не лише своєму селі, але і на другому, головно там, де ще царить темнота і баламута. Просвітник має всюди нести світло правди.

Браття, просвітники до праці! Ставайте до просвітних змагань!

Той просвітник, котрий найбільше прислужиться й приєднає нам бодай 10 сталих передплатників „Нашого Лемка“, дістане в надгороду артистично виконану похвальну грамоту, яка принесе йому й його родині багато чести і слави. Також помістимо його знимку в „Нашім Лемку“.

Вісті й новини з Лемківщини

Нарешт по довгих клопотах і заходах. В селах Вапенне, Ростайне, Святкова та декотрих других, роблять нові биті шляхи. У тих місцевостях давно треба було таких доріг, бо вже годі було доїхати до міста за щоденними потребами. Аж тепер трошки відіхнуть наші бідні лемківські газдові з довколишніх сіл.

Аматорська виставка. В Святковій пов. Ясло відіграли дня 15. липня ц. р. театральну штучку п. з. „Двох женихів, а одна невістка“. При уладжуванні таких вистав треба подбати, щоби був на салі взірцевий порядок, щоби всі не тиснулися і не було замішання. Про згадану виставку не можна цього сказати.

—0—

Пишіть дописи про життя і рух у Вашім селі!

—0—

На підставі нової організації громадської самоуправи, лемківські села: Воля цеклинська і Фалюш мають прилучити до збирної громади Дембовець, до котрої кромі згаданих лемківських сіл, належать самі польські села. Подібно мають прилучити лемківські села Перегримку і Клопітницю до польської збирної громади Осек, а Березову, Явіря, Дошницю і Гальбів до польської збирної громади Жмігород.

Як в практиці виглядає закон про пресу?

Поліція в Осіку, пов. Ясло наказала війтоги в Перегримці не допускати до села часопис „Наш Лемко“. На це є свідки. Апелюємо до українських послів, щоб заня-

лися тим безправством, а також взвісмо Воєвідську Команду Державної Поліції в Krakovі, щоб вглянула в ту справу й рушче заборонила своїм підляглим постепункам Державної Поліції видавати такі безосновні накази. „Наш Лемко“ є цензорованою і дозволеною газетою, тому вільно його читати й розповсюджувати на терені цілої Польщі. Тому не вільно ні кому заказувати „Нашого Лемка“ читати ані застрашувати людей, котрі його читають і люблять читати.

Через крізу й ліцитацію. В Довгім, пов. Горлиці збаламуила в розумі Анна Стак зі старунку, бо довжники мали ліцитувати хату й цілий маєток.

От до чого доводять бабські ворожки. В Незнаєвій (Горличчина) Текля Русинак ще зперед війни має мужа в Америці. Тому, що муж не писав, ходила Анна заєдно по різних ворожках питати про мужа. Ті нетільки що видурювали від дурної баби гірко запрацьований гріш, але ще її щось такого поробили, щось такого наплели, що бідна баба аж не діречі говорить і баламутить в розумі. Ось до чого то допроваджує нещасних людей брак освіти і темного. Тому до книжки, до газети. Просвічуйте свій розум! Збагачуйте знання! Передплачуєте і поширюйте „Нашого Лемка“, щоб та наша щиролемківська газета заносила світло ясної правди під кожну лемківську стріху.

Помер старенький священик. Дня 25. липня цр. відбувся похорон бл. п. о. Калужняцького, б. пароха в Бортнім (Горличчина). В похороні брала участь вся доо-

кільчна українська і староруська інтелігенція та селяни з Бортного. На похорон приїхав теж великий передвоєнний московофільський діяч на Лемківщині свящ. Юрчакевич, який також є відповідальний за нинішній сумний стан нашої Лемківщини.

Про урожай на Лемківщині. На весні багато газдів переорали озимину, бо сніг вилежав. Пятитижнева посуха в травні й червні дуже пошкодила тогорічним засівам на Лемківщині. Через те збіжжя, хоч колосисте, але дуже рідке. Також великий брак паші. Корови спочатку на весні ще сяк-так доїлися, а опісля затратили молоко з браку паші. Овочів у садах майже зовсім нема. Багато шкоди наробыла відтак червнева й липнева слота. Досить можливо представляються окопові рослини, як барболя й капуста. На луках і сіножатах денеде така маленька трава, що немає що косити. Вкінці величезних шкід наробыла остання недавна повінь з громами. Десятки моргів орного поля і засівами позамулювала бистра вода гірських потоків та річок. Побач всіх тих нещастя і труднощів приходять нові труднощі, а саме сходяться нараз сінні й зерні роботи в полі. З конечності мусить газда залишати луку, а братися за кошення дозрого збіжжя. Найтяжче на жінок. Мусять рівночасно й жати й лен брати, ну й на доривки, крадькома перед дощами грабати сіно.

Як бачимо з повищого, той рік для лемківського газди заповідається дуже кепсько. В лемківських горах готова цего року запанувати ще більша біда й нужда, тому Лемківщина конечно потребує цього року спільноти піддергки з боку. Ми в „Нашім Лемку“ звертали увагу і дальше те саме піддержуємо: Побіч усього лемки у горах повинні братися чим скорше і то сильно до пасінцтва, поволи постепенно до організованого молочарства конечно до управи лук, до збільшеної управи лену, до гоївлі рисових, молочних коров, до садівництва. Власне ремесло і торговля також не повинно нам бути чуже.

Присилайте передплату за другий піврік!

Гриби на Лемківщині росли того року дуже обильно. Жиди платят смішно низьку ціну — 5 зл. за 1 кг грибів. Щоб увільнитися від того жидівського визиску, треба б конечно оснувати якусь кооперативу, що занялася б скупом грибів у лемківських селах.

На молочарський курс до Стрия!

Маслосоюз влаштовує з 1. жовтня 12-ий молочарський курс. Курс буде тривати 10 місяців: 7 місяців навчання в молочарській школі у Стрию, а після того ще 3 місяці практики в більшій молочарні.

Щоби дістатись на курс, треба перед тим відбути принайменше одномісячну практику в молочарні **Маслосоюзу за його дозволом**. Треба мати укінчених 18 літ життя і здати вступний іспит на курс. Першінство мають ті, що покінчили середню школу (гімназію, торговельну, семінар), або господарську школу.

Разом зі зголосенням треба зложить поручаюче письмо від кооператив і зобовязання батька чи опікунів, що **вплатити** всю оплату

за цілий курс. Оплата виносить за удержання 315 зол. і 30 зол. впісного. Зголосення треба вносити до **Маслосоюзу** у Львові, вулиця Головацького ч. 23.

Дуже заохочуємо наших хлопців на Лемківщині, що не мають де подітися, щоби йшли на молочарський курс до Стрия. З кожного повіту нехай вибереться по кількох хлопців! Молочарство на Лемківщині може добре розвиватися. Тому треба нам до нього братися. Однаке наперід треба нам вишколеніх молочарів. Про молочарство пише часто „Наш Лемко“, а також знайдете про ту справу в „Першій лемківській читанці“ в уступі — „До чого нам в горах треба братися“?

Переносять учителів, але тим разом і московофілів. Мінулого року перенесли з Лемківщини в глибину Польщі всіх учителів-українців. Кажуть, що про те найбільше постаралися московофільські нібито — тверді „руски“ бріхачі, що уважають себе правдивими і одинокими провідниками Лемківщини. (Не знати лише, коли то їх лемки вибрали своїми вождями і чи мають право себе за таких уважати та чи заслужили собі на таке почесне імя?) Вони то голоно мали доложити своїх рук до перенесення з Лемківщини згаданих учителів - українців за те, що ніби то ці учителі ширili на Лемківщині „Україну“. (То „ширення України“ виглядало так, що перенесені учителі-українці тримали міцно з лемківським народом, боліли своїм щирим серцем над його гірким життям у горах, працювали безінтересово і з правдивою посвятою над національним освідомленням лемків, проганяли темноту і баламуту з Лемківщини, закладали і працювали безінтересово в читальнях „Просвіти“ і кооперативах, виховували лемківську інтелігенцію для добра Лемківщини, закладали також каси та молочарні і т. д.).

На тих учителів, ревних народних робітників все ціквали московофіли, що вони „будують Україну на Лемках“. Внаслідок таких доносів тих невинних і заслужених у відродженні Лемківщини, учителів попереносили. Наївні і дурненькі московофіли думали, що будуть непорушними панами на Лемківщині. Наскорі зладими буквами чимскорше пруть нового „біскупа“. Забули наші московофіли на Лемківщині, що пан лише доти гладить і кормить собаку, доки во-

на йому добре наганяє лисів та оленів. Коли вже йому непотрібна, тоді її убиває.

Як зачуваємо, багато наших учителів з переконання „твердих русских“, а між ними уч. Сайферта, Богачиківни, Ковальську, Расильця, Порошиновича і др. переносять у корінну Польщу. Цікаво, що на те „лемківські політичні гандляри“ ріжні Трохановські, Гнатишаки, Сьокали, Яновицькі, Бодаки, Когути і всякі інші? Для нас кромі учителів українців вже блимчі учителі з переконання московофіли, як всякі інші. Не можемо тільки зрозуміти, як можна бути таким по просту глуптаком, щоб не передбачити, що „засуд“ виданий на одних не міне й других, бо тверда лінія, яку тепер до Лемківщини примінюються, є неверебірчива й не узнає різниць. Але кому миліші вигоди, камениці, грубі гроши, розкішне без журне життя, той готов навіть запродати і виректися рідного народу.

Присилайте гроши за „Першу Лемківську Читанку“!

— 0 —

Будують „стшельніце“. По всіх більших і рухливіших селах на Лемківщині буде тепер „страж гранічна“ — „стшельніце“. Таку „стшельніцу“ вибудували вже в Крампній. Щонеділі панове з Ясла і Жмігорода уладжують собі в ній фестини і забави. Зачали вже будувати „стшельніци“ в Гладишові й думають у Грабі і ін. селах.

„Косьцюлкі“ на Лемківщині. В Лабовій вже викінчують римо-католицький польський „косьцюлок“. Такі самі „косьцюлки“ задумують будувати у Висовій, Устю руськім, Гладишові, Крампні та у інших більших лемківських

селах. Взагалі всюди, де міститься поліція, пригнічна сторожа й мешкає хоч кількох поляків, побудують малий „косъюлек“.

— Заборона дитячих садків „Рідної Школи“. Староство у Сяноці заборонило оснувати дитячі садки кружкові „Рідної Школи“. Садки мали вестися у Сяноці, Дубрівці Руській, Новосільцях, Боську, Загутині, Тиряві Волоській, Одреховій, Токарні. Причина відмови в Сяноці — то брак кваліфікованої вчительки хоч та сама вчителька вела садок у минулому році за згодою староства — в інших місцевостях брак підстави Кружка „Рідної Школи“ у Сяноці основувати дитячі садки поза Сяномоком.

— Аматорська вистава. Члени Кружка „Р. Ш.“ в Костарівцях відіграли дня 29. липня цр. драму М. Старицького „Хата за селом“. Виставу попередила декламація „Каменярів“ Франка. Вистава випала дуже гарно. Були гости з Сяномок, Новосілець, Сянічка, Дубрівки Руської та Чертежа.

— Заборона товариської забави. Староство у Сяноці заборонило гмн. т-ву „Луг“ у Залужу уладити товариську забаву в дні 5. серпня цр. — бо така забава може спричинити нарушення публичного спокою.

— Ще одна заборона. Рішенням з дня 7. липня цр. заборонило староство в Сяноці оснувати Кружок „Р. Ш.“ в Новосільцях. Цікаві мотиви заборони ось які: В Новосільцях існує прилюдна школа, що виповнює програму в напрямі навчання. Культурно-освітньою діяльністю займається вже „працююча в повеце комісія по-школьній освіті“ та існуюча в селі читальня „Просвіти“. Основання ще одного культурно-освітнього товариства в селі не відповідає „взглідом ужитечносьці сполечності“. Члени оснувателі внесли відклик.

— На волю. Дня 31. липня цр. вийшли на волю із слідчої тюрми в Сяноці два брати Середницькі з Улюча, арештовані із студентом Романом Солтиковичем, як підозрілі в приналежності до О. У. Н.

Бесіда

Ваньо: Чом то „Нашого Лемка“ не висилають никому задармо? Деси зразу капку висилали, а тепер перестали. Чом то так?

Фецио: Бо то видите „Наш Лемко“ — газета гонорова і поцтива. Хто хоче читати, мусить, сой запрено нумерувати. То лем баламутни газети висилають довго за дармо.

Відважні

Дня 16. червня ц. р. прийшли знані авантурники з Нової-Веси до села Ростоки вел. зробити „геройство“.

Напали в білій день на приходство, повибивали вікна, допитувалися, де „ксондз“, однаке о. пароха не злапали. Хвалилися, що поріжуть „українцу“, Ніхто не ставив опору, бо з таким зачати, краще руку відняти та піти своєю дорогою. Однаке цікаво знати, чи відомо це тамошньому судові в Новому Санчі? А це все діється за намовою та піддержкою покровителів Лемківщини з Криниці, бо це вода на їх млин, мають про що потім писати в своїх шматках, та обертати кота хвостом, що це все роблять українці.

А повідають всі лемки, що найгірший такий гад, що виріс на лемківськім хлібі та пішов між яничар!

„Село Терстяна коло Дуклі прозріває“...

На повищу допись з попереднього числа „Нашого Лемка“, дістаємо від п. Прокопа Барана листа, в якому пише нам, що нечув, щоб учитель Гайда говорив такі слова, які п. Баранові приписує автор згаданої дописі.

„Буде нас більше“.

(Правдива пригода).

В селі Вороблику метушня, рух; уряджують „день руської культури“.

Горстка „руских“ зібралася у поході, трохи цікавих, декілька жидів, вуличників, та йдуть, співаючи вулицею.

А продерлося сонце крізь чорні хмари, жене громадський пастух переду на поле. Худоба надійшла із заду на похід — між гурт юдей і прямує в середину.

Счинилася метушня; дехто сварить пастуха, чому не спиню коров, аж один дядько виступив з рядів та каже до наймита:

„Не треба, Михайлі, не треба, наїй идут з нами, буде нас більше!“

ПОЗІР!

Багато лемків було в російськім полоні на Україні під час світової війни. Одні жили в містах, другі на селах. Просимо присилати нам до друку **спогади і описи вражень з побуту на Україні.**

Ред. „Нашого Лемка“.

Свідомий лемко має слово!

Високоповажани Редакторе
„Нашого Лемка!“

Прошу умістити то в газеті „Наш Лемко“.

„Наш Лемко“, люба, газето наша, я тебе читаю і дуже виглядаю,

бо ти освідомляєш, мов ясна зоря, цлу Лемківщину. Тож ми братя з Лемківщини, горнімся до науки, до просвіти, щоб не було між нами незгоди, бо де ся свої задерають, там віпчі користають. І ширіть свій часопис і не затривайте свої серця ріжним плюгавством, як тим брудним „Лемком“ з Криниці, то збудиться наша Лемківщина зі сну твердого і зацвите наша земля цвітом найгарнішим. Дай нам Боге ліпшу хвилю, ми положим всю недолю, лиш шукаймо своєї правди.

А ті редакторе з Криниці, найони не посилають до нас шматя з паплянином, бо ми їх з таким плюгавством не просиме, ани їм за то не платиме, бо знаме дуже добре. що задурноничі ліпше не може бути, лише дуже дурне. То ріжні запродавці хочуть нас затроїти та-кими ріжними дурничками і то лише ті, котрі піддаються червоному катови, від котрого гине тисячі на-шого українського народу.

Ми, любі братя, проганяймо від себе таку заразу на сто вітров і не хвіймося як лоза під вітром, тільки най собі кождий прочитат істо-рію України, то пізнат чим він є і чим були наші предки. Бо тут на нашій Лемківщині є досить таких шматярів, що за дурного гроша він сплюгавить своє рідне і буде виговорювати ріжні баламути, а тим більше, що так ся боїть, щоби не стратити ласку. Тож ми любі братя добре вичистім совість таких запроданців і тих, що нас баламу-тять на вірах.

Закінчу сердечним поздоровлі-ньом до Вас, Високоповажани Редакторе.

Д. К. з Боднарки.

Від Редакції: Видруковано без мовних і правописних змін.

Події з Історії України

Другий похід на море

Історична легенда оповідає, що один зі скандинавських (варяж-ських) ватажків Рурик осів зі своїми братами та їхньою дружиною в Новгороді й там започаткували державну організацію. Знов двох дружинників Рюрика — Аскольда і Дир, примандрували на Україну й осівши в Київі, почали тут княжити. Після Аскольда й Дира княжив у Київі князь Олег Віщий, що вславився своїми побідними походами на Царгород та Каспійське море. Бояти до моря, то є до вільних культурно-торговельних звязків з рештою світа, була очевидна в політиці перших українських князів. Після першого походу в 860 р.

зорганізував князь Олег Віщий другий похід. Зібравши величезне військо, яке посадив на 2.000 човнах, доплив Олег до Царгороду. Розбив його залогу, попустошив околицю та примусив царгородських (візантійських) цісарів Льва та Олександра до соромового для них миру. На підтвердження цього зберігся і до нині документ мирного трактату між Візантією та великим князем українським, Олегом з 911 року. Той сам князь Олег виправився з 500 кораблями по 100 воїв на кожному — два роки згодом, на Каспійське море й пліндував кілька місяців сучасну Персію, примушуючи її до мирних звязків з Україною.

(Дальше буде)

Як берегти здоров'я?

(Про гігієну на селі)

(Докінчення)

Дуже грішать на селі проти здоров'я, не зважаючи на те, яку пить воду. Керници по селах не відповідають вимогам гігієни й дуже часто стають розсадниками заразливих недуг, як: червінка, черевний тиф, холера і т. п. Так само треба уважати на воду з рік і потоків.

Керници копати найменше на 5 метрів глибокі — подаль від хатнього забудування, долів та обірникових ям. Керницию накривати дошкою, щоб дощ та різне сміття-листя не наносив вітер. Ведро чи коновку прикути до журавля, ніколи не черпати води стайнінами посудинами, бо занечищується вся вода.

По селах пить звичайно забагато води, а зате мало купаються та миються. Тому шкіра занечищується потом, брудом, порохом і видає з себе поганий запах. А треба знати, що шкіра піддержує також віддихання та помогає легеням віддихати.

В літі треба купатися що дня — а в лазні бодай двотижнево! Чи така велика штука побудувати в кожнім селі громадську лазню — «не пасує» купатися в ріці з дітьми — то буде пасувати вишурувати себе в такій лазні!

Памятаймо, що брудна шкіра містить у собі тисячі заразків чираків, корости, рожі, карбункулів-шкрофлів. Перед їдою треба руки мити водою й милом, коли хочемо вистерігати черевного тифу, червінки та других поганих недуг.

Компостові доли, гноїvnі, обріникові ями — треба вибілювати вапном, прикривати мілко землею-глиною з придорожніх ровів й о-

Комасація ґрунтів, а що з людьми?

Комасація, всевеладна сьогодні пані на Лемківщині. Багато вже сіл улягло її панованню, в багатьох селах нараджуються, що робити.

Добра є комасація, але не у всьому. Кромі того, що є богато покривджених при розділі ґрунтів, спадає на село велітенський тягар кількатисячних покомасаційних коштів. І мабуть неодин буде мусів позбутися кусника поля, щоби нині покрити ті великанські кошти.

Під культурно-освітнім оглядом, комасація приносить богато зла. Село скупчене, зорганізоване комасація розбиває на поодинокі хати, розкинені по горах і віддалені від себе по кілька кілометрів. Якож в такому селі скликати громаду, або загальні збори кооперативи, чи читальні? Або як в зимі під час великих снігів та курявиць буде виглядати наука в школі, або чи всі зможуть прийти у свято до церкви?

Як з одної сторони може дещо комасація улегчує господарку, так з другої — **можуть через неї здичіти люде**. Або як поратувати сусіда, коли йому хата горить, або на нього напали бандити, чи в

разі якогось іншого наглого нещасливого випадку?

Наша рада така, щоби домагатися такої комасації, щоби дуже не розбивати села. А саме коли перше газда мав 80, або 250 кусників поля, то нехай йому тепер приділять в 5-ти, або 10-ти кусниках, але зате великих. На тих платках може собі газда так господарити, що на одніму буде мати самі луки, відтак на другім збіжжа, на іншім окопові рослини і т. д. Тоді не буде мусіти ганяти від однії гори до другої, тільки виїде на поле й буде працювати в місці. Або знова можна так якось домагатися, щоби скомасувати в одні пасовисько цілого села, а орне поле кожному по кілька парцель. Одним словом при комасації гриматися тої засади, щоби **занадто не розкидати села**, бо справді можемо ще вернути до такої темноти, що аж тоді будуть собі на нас позволяти. Чому ж то міста так добре стоять і в них лекше жити? Чи булоби так само, якби доми були порозкидані від себе на милі?

—0—

бірник не буде випаровувати та мушиська й другі насікомі не будуть вилігатися та розносити різного паскудства по цілій хаті. А муха є рознощиком багатьох недуг! Дуже розумно та культурно є поливати всякі відпадки карболовою водою — відкажувати — як вчені повідają — дезинфекувати.

Що до поживи треба її чисто ладити, в чистих посудинах подавати, бо гид бере людину, як їда нечиста! По кожнім їдженні треба все виполоскати уста — це не є панська видумка, ані забаганка, тільки конечна потреба, бо в устах лишаються рештки їди, псується, порохняють зуби — а не кожного статі на штучні зуби! Позбудеться неодин неприємного запаху з уст та остережеться перед частим запаленням горла, нежиту шлунка, болів в ямці, недомагань кишок, бо заразки багатьох недуг дуже гарно розвиваються в занедбаній та неполоній устній ямі й в попсованих зубах.

Не вільно курити папіросів ані файки, де є малі діти, бо дим шкодить розвоєві та спиню ріст дитини. Найкраще здергатися від курення тютюну, як рівнож від пиття всяких алькогольних напоїв, бо вони лише руйнують здоров'я тіла і духа, а не є ніякою поживою для організму.

Родичі повинні також більше охоронювати своїх дітей перед над-

міною працею. Не виганяти дітей вночі та досвіта пасти худобу. Наші діти вже змалку нещасливі, бо про них мало дбають родичі. Тому немає часто у дітей привязання до батьків, недостає там правдивого родинного життя, не може розвинутися громадський інтерес, бо підставою ладу та ряду є взірцева родина. Як є згода в родині, буде мир в селі, бз в дітях наше майбутнє!

Шість „прикмет“.

Кожен дурний чоловік, має шість «прикмет»

І зосібна вичисляю кожний той «предмет»:

Раз, сердиться будь на кого
І то без причини,

Два, говорить безпотрібно

Навіть й до звірини.

Третя його є «прикмета»

Що всім довіряє

А четверта, треба знати,

Часто ся зміняє...

Пята така, що мішаєсь

Не в свої діла,

Шеста, не розріжнить хто бажає

Йому добра, хто зла!...

Ст. В

Поширюйте »Нашого Лемка« від рук до рук, від хати до хати, від свідомого села до несвідомого!

—0—

Що пише брат на брата

«Селянин» про „Лемка“
з Криниці

„Селянин“, газета писана українською мовою, така сама духом, як криницький „Лемко“ й за ті самі гроши виходить що й він, написала таке на свого побратима:

«Виходить у Львові часопис „Наш Лемко“. Видав його добродій І. Тиктор. Та, коли ще часопис „Наш Лемко“, редактований сякак, подав деякі цікаві речі, і мас певну журналістичну вартість, то „руський“ „Лемко“ у Криниці виходить хиба тільки для того, щоб була якась газета.

Мова „Лемка“: ні то „руска“, ні лемківська. Ординарна мішаниця в додатку з невиданим нігде правописом. Редактори „Лемка“ не знають, де писати „і“, „и“ і т. д. Відомості „Лемка“ не вартий торби січки. Висміування селянської, української, чи назвім її руської мови. А чей-же тою мовою говорять лемківські братя подоляни, гуцули, бойки й воїни з їх рідної мовою! Інча річ новомодні невідповідні слова, що їх впроваджують подібні редактори, як в редакції „Лемка“. „Фейлстоуни“, „Луця Пуця“ з рисунком, що представляє католицького священика, який після так промовляє, є не так обидливі для католицького кліру, оскільки свідчать про духове й культурне убожество автора „Фейлстоуни“ і редакторів „Лемка“. Католицькі руські, як і українські та польські священники повинні на це звернути увагу та не дозволити ширити „Лемка“ посеред спокійних і віруючих лемків.

Цікаво, яку задачу гадають сповнити редактори виданням в той спосіб отої пібига-газети.

Оттому папове „редактори“ від „Лемка“ „шкода пінязів“ на таке ваше редактування. У шануючій себе газеті не заробили і на табаку до носа.

Як бачимо, навіть своїм забагато тої отидної писанини, яка обидливо шкалює весь український народ, його культуру й мову, а яку шанує й поважає цілий світ, а навіть вороги.

**Тато, мама, сини і доньки
Всі тішаться, коли в хаті є**

**„Фортуни Нової“
цукорки й помадки.**

Крамниця — Львів, вул. Руська 20.

**Уживаймо лише
знаменитої
циноріт „Луна“
і здорові
підмінки
КАВИ, „Пражінь“
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл“ у Львові**

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпалти — за 1 мм. на 1-му шпалту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..

ПОСМІЙМЕСЯ КАПКУ.

В гостині.

Газдиня припрашат гостя:

— Та дойдайте, куме, дойдайте. В нас свиний не є, то хто доїст?

Він што іншого.

Двох жідків пішло купатися. Розобралися і сідят на березі.

— Фе, Мойши, який ти брудний!

— Але ти, Іцик, ищи брунійший!

— Но але я, од тебе кілька років старший!

Практични.

Адукат: Як то може бити? Ви посварилися на яр, а побилися аж під зиму.

Селянин: Бо то прошу пана мецияша, школа літа. Під зиму не є уж роботи, то мож і в гарешті посидити.

Така єй доля.

Скаржилася одна дівчина:

— Я так, як тот горох при дорозі. Хто приде, тот щипіє.

На полюванню.

Стріляв стрілець до дика, але не трафив і дик втюк. Стрілець злій шмарив фузію і махнув руком:

— Ходзи дик, а все такої свиня!

**Єдина найліпша
і своєрідна
ПАСТА до взуття
„ЕЛЕГАНТ“
Львів, Кордецького ч. 51.
Тел. 60-04.
КОНСЕРВУЄ ШКІРУ!
Уживайте лише цю пасту!**

Куріть
**тільки українські
паперці і тутки**
„КАЛИНА“

Жадайте всюди

БО Я МАЮ СВОЮ ГАЗЕТУ.

Іван Пиртак прийшов в неділю до села Букове. Вибрався до ковalia Гната Колічко спитати, чи вже йому оковав віз. Застав Гната перед хатою. День був гарний, тому на дровах перед хатою сиділо кількох молодих газдів і парубків. До Гнатової хати любили люди, сходилися на балачку.

— Дай Боже добрий день, Гнате!

— А! — то ви Пиртак?! Як маєтесь, що вас тутки до нас принесло? Пиртак звитався зі всіми що сиділи на дровах і — собі також заняв місце коло ковalia Гната.

— Ну щож там чувати у вашім

селі? — спитав Пиртак один що сидів на кінці букової платви.

— В нашім селі, як в нашім селі. То само що й у вас.

— Але що по світу водиться — продовжав далі Пиртак — то направду живемо в часах неспокійних.

— Та щож такого? — спитали його нараз всі й обступили блисце.

Дорогою попри хату ішов гурток парубків. Бачили, що коло Гната щось цікаве балакається, тай собі також приступили А Іван Пиртак з третього села, сміючись, що тут люди ще такі заофані, так почав говорити: — Та ви нічого не знаєте, що Гітлер покарав бунтівників, що Дольфуса забили, що Японія туй-туй не виповіла війну більшовикам, що в Америці в деяких стейтах страйки, що українці у Східній Галичині збирають на лемків, що потерпіли під час злив та повені?

Всі ще тісніше обступили Івана і просили його, щоби їм все те докладно оповів.

— А звідки ви все те знаєте якби який вчений що покінчив високі школи? — спитав Гнат.

— А, бо я маю свою власну газету, яку собі заєдно пренумерую, плачу за неї точно і тому знаю все що де в світі діється.

— А, то добра річ tota казета! — обізвався один бистрий парібчак, що йому очі горіли мов огни. — Я сам собі запренумерую ту газету. Все буде більше знати з газетою, як дотепер. От замісьць нераз дармувати в неділю, або свято, почитаю собі газету.

— I я також запренумерую собі то казето, бо аж стидно так жити, щоби нічого не знати. — Та і я скрикнув радісно Гнат.

— А якби то собі занумерувати? — спитав один.

— А то можна навіть зараз — відповів Пиртак. Гнат мене знають добре, дайте мені гроши, а я вишлю чеком. За тиждень вже вам приде ваша власна газета, з котрої довдаєтесь про всяку всячину.

Кількох господарів і парубків дали Пиртакові по золотому. Він позаписував собі тіхні імена і прізвища. За тиждень всі мали вже досить що читати.

Оч.

Листування

Вп. Автор допису „Село Крампна на добрій дорозі“. Допису про село Граб нема в нашій Редакції.